

OSEBNE VESTI PERSONAL NEWS

PROF. DR. ALEŠ KRBAVČIČ – 80-LETNIK

Franc Kozjek

Skromno, kot je tudi sam, je prof. Aleš Krbavčič na začetku letošnjega leta praznoval svoj 80. rojstni dan. 80 let plodnega življenja, ki ga je posvetil farmaciji, kjer je našel pogoje in možnosti za razvoj svoje nadarjenosti za znanstveno raziskovalno delo na področju farmacevtske kemije. Že v času študija na Farmaceutski fakulteti v Zagrebu se je vključil v raziskovalno skupino na Katedri za organsko kemijo in to delo nadaljeval po diplomu na ljubljanski Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo, kot asistent na Odseku za farmacijo. Tu je tudi pripravil svojo doktorsko delo in bil kot prvi farmacevt na Univerzi v Ljubljani leta 1965 promoviran za doktorja kemijskih znanosti.

Prof. Krbavčič je resnično izreden znanstvenik in vesel in ponosen sem, da sem imel priliko sodelovati z njim vsa leta njegovega aktivnega delovanja. In še več, prav njemu se moram zahvaliti, da sem spoznal vrednost znanja. To se je zgodilo v času skupnega pripravljanja na izpit iz farmacevtske kemije pri prof. Barkoviću, ki je veljal za enega najtežjih izpitov na zagrebški Farmaceutski fakulteti. Aleš me je prepričal, da študij ni samo opravljanje izpitov, temveč resna priprava na poklic, za katerega smo se odločili. Zato učne snovi ni dovolj samo memorirati, temveč jo je potrebno povezati z vsem, kar smo se že učili in kar se še bomo morali naučiti. Pri tem je bil natančen in neizpros, predvsem do sebe.

Zato ni čudno, da je postal po obsegu znanj, ki jih ima, nedosegljiv in tako, po mojem mnenju, utemeljitelj farmacije kot znanstvene vede na Univerzi v Ljubljani. Cenijo ga ne samo farmacevti, temveč tudi kemiki, zdravniki, zgo-

dovinarji in drugi znanstveniki, saj vedo, kako široko je njegovo znanje na omenjenih področjih. S tem me vedno znova preseneti. Ko se znajdem v zagati in zaman iščem kakšen podatek, se vedno obrnem na Aleša, ki mi z veseljem pomaga. Pripravi mi celo poročilo, podkrepljeno z literaturnimi podatki in dokazi, kar mi močno olajša delo. A ne samo meni, tudi z drugimi deli svoje znanje in jim pomaga pri pripravljanju diplom, magisterijev, doktoratov pa tudi člankov.

Sodeluje tudi z Znanstveno raziskovalnim centrom SAZU, kjer je pomagal pri pripravi Enciklopedije Slovenije in več zgodovinskih knjig, ki jih je izdal omenjeni Center. Zgodovino farmacije in medicine ima še posebno rad. Tu je pravi vir znanja in škoda bi bilo, da ga ne bi izkoristil za pripravo knjige o razvoju farmacije na Slovenskem. S tem bi ohranil zanamcem mnogo pomembnih podatkov o začetkih lekarništva, podjetništva in izobraževanja na področju »naše farmacije«. Pri tem bi lahko opozoril tudi na lepo slovenščino v strokovnem izrazoslovju, za katero si nenehno prizadeva. To je že večkrat storil, zlasti pri pripravi slovenske farmakopeje, slovenskega dodatka k Evropski farmakopeji, za-

konskih predpisov o zdravilih, farmacevtskem tehnološkem slovarju in drugem.

Seveda pa je k razvoju strokovno-znanstveno raziskovalnega dela s področja farmacije v Sloveniji veliko prispeval tudi z dolgoletnim vodenjem uredništva Farmacevtskega vestnika. Ta je pod njegovim urednikovanjem postal iz strokovnega glasila mednarodno priznana strokovno-znanstvena revija. Čeprav so mu farmacevti velikokrat očitali,

da je revija praktično le malo uporabna, je ostal neomajen pri zagovarjanju visokih standardov pri objavljanju raziskovalnih del. Zato smo mu zelo hvaležni mnogi farmacevti, ki smo svoje prve strokovno znanstvene prispevke lahko objavljali tudi doma.

Upajmo, da bo še dolgo med nami in nas s svojo kritično miselnostjo opozarjal na pomen znanja pri uveljavljanju naše stroke.

V SPOMIN MILOŠU KOVAČIČU

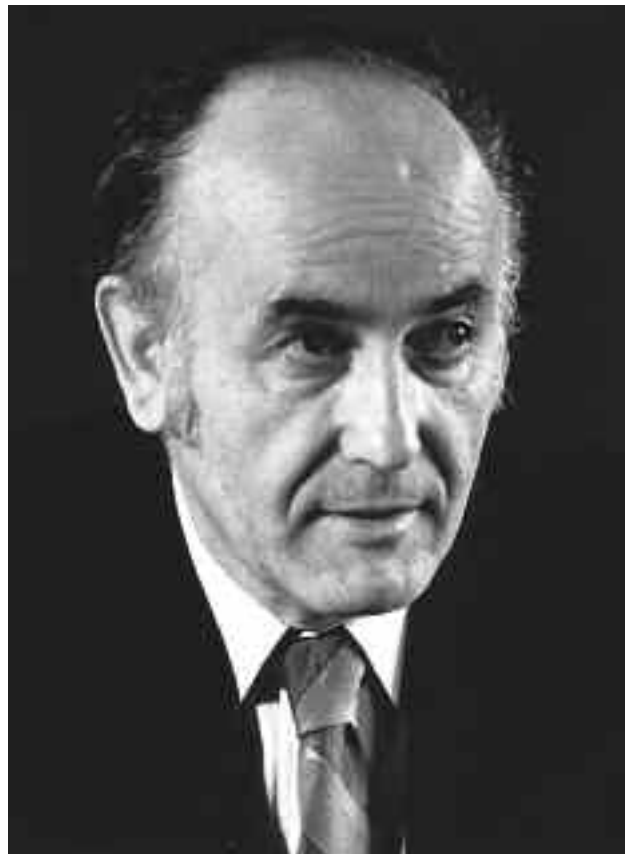
Franc Kozjek

Jeseni leta 1958 sem skupaj z drugo generacijo študentov farmacije ljubljanske univerze prišel v tretji letnik Farmaceutsko-biokemične fakultete v Zagrebu. Na zagrebški farmaceutski fakulteti sem bil torej novinec, bruc, Miloš pa je bil že absolvent. Še vedno se spomnim, kako je nekega dne prikorakal v »naš podrum«, študentske prostore, kjer smo se srečevali, učili in zabavali. Ustavil se je v predverju ob mizi za namizni tenis in opazoval, kako nas je drugega za drugim premagoval naš kolega Dragan in pri tem ni skrival svojega zadovoljstva. Končno se je v igro vključil tudi sam in pokazal nekaj svojih spretnosti v igri. Dragan ga je takoj izzval na dvoboj in Miloš ga je hitro premagal. Jezen je Dragan zahteval ponovitev, Miloš pa mu je odgovoril, da z njim lahko igra samo še z levo roko. Z neverjetno lahkoto ga je premagal tudi v drugo, saj je bil enako spreten z obema rokama.

Tako sem spoznal Miloša kot športnika. Mirnega, samozavestnega in zmagovalnega. In ne samo v namiznem tenisu, kjer je bil univerzitetni prvak Jugoslavije, temveč tudi v vaterpolu in košarki je rad sodeloval. Na mnogih najinih srečanjih se je rad spominjal tekem, s katerimi smo si priborili z ekipo farmaceutske fakultete naslov univerzitetnega prvaka Zagreba. Naklonjenost košarki je pokazal tudi kasneje, kot predsednik košarkarskega kluba Smelt Olimpija in ustanovitelj košarkarskega kluba Krka.

Po diplomi smo se vsi malo porazgubili, vendar zopet naši v Slovenskem farmaceutskem društvu. Starejši kolegi farmaceuti so v Milošu hitro prepoznali voditeljske sposobnosti, zato ni čudno, da je bil že leta 1962 izvoljen za predsednika društva in na tem mestu ostal vrsto let. Okoli sebe je zbral nas mlajše kolege, da bi mu pomagali razrešiti v tem času ne najboljše razmere v naši stroki. Farmaceutski študij v Ljubljani je bil še v povojih, farmaceutska industrija razdrobljena in brez jasnih ciljev razvoja, lekarniška služba pa zaradi pomanjkanja farmaceutskih kadrov slabo organizirana. Poti nadaljnjega razvoja farmacije v Sloveniji so si kolegi predstavljali na različne načine, kar je povzročalo v stroki manjše spore.

Miloš, neobremenjen s preteklostjo, naj bi te spore zgladil in farmaceutsko stroko uveljavil na Slovenskem in širšem področju kot pomembno znanstveno in industrijsko dejavnost. Kot predsednik Slovenskega farmaceutskega društva, član upravnega odbora Fakultete za naravoslovje in

tehnologijo, kamor je spadal tudi Odsek za farmacijo, in kot svetovalec v združenju Farmis je to svojo vlogo odlično opravil. Odločno se je zavzel za popoln študij farmacije v Ljubljani, za uveljavitev Zavoda za farmacijo kot osrednje nadzorne in strokovno izobraževalne institucije v Sloveniji in tudi za združitev Leka in Krke v močno farmaceutsko tovarno Farmis. In v vsem je uspel, razen v naporih, da bi Lek in Krka ostala združena. Po dveh letih skupnega delovanja sta se tovarni zopet ločili. Miloš je odšel v Novo mesto in tu začel svojo uspešno kariero, sprva kot komercialni in nato generalni direktor tovarne zdravil Krka.

Še vedno pa je obdržal svoje karakterne značilnosti: zbravnost in osredotočenost na določene cilje, upornost pri njihovem doseganju in sposobnost pridobivanja ljudi za doseganje teh ciljev. Z neverjetno lahkoto je navezoval stike s sodelavci in poslovnimi partnerji. Zato je imel veliko prijateljev in znancev, s katerimi se je rad poveselil. Pri tem pa se je zavedal svoje moči in odgovornosti. Kako spretno je opravljal naloge direktorja, sem spoznal ob priložnosti, ko ga je njegov prijatelj in kolega prosil za denarno pomoč njegovemu smučarskemu klubu. Ni mu rekel ne, temveč ga je pobaral, s kom v Krki poslovno sodeluje. Ko mu je

le-ta omenil enega od sodelavcev Krke, mu je Miloš mirno svetoval, naj se obrne nanj, ker bo znal najbolje oceniti vrednost pomoči smučarskemu klubu. Ne vem, ali je bila pomoč realizirana ali ne, vendar sta bili obe strani zadovoljni in prijateljstvo je ostalo.

Imel je prijatelje po vsem svetu. Z lahkoto so se mu odprla mnoga vrata. Zlasti je bil priljubljen v republikah bivše Jugoslavije. Vrsto let je bil predsednik Zveze farmacevtskih

društev Jugoslavije in Združenja farmacevtske industrije Jugoslavije. Za svoje delo je prejel številna priznanja doma in v tujini. Razveselil pa se je zlasti najvišjega društvenega priznanja Minaříkovega odličja, ki mu ga je leta 1991 kot zahvalo za ves trud in prispevek k napredku farmacevtske stroke podelilo Slovensko farmacevtsko društvo.

Miloš, hvala in vedi, nihče ne zapusti tega sveta, dokler se ga ljudje radi spominjajo.

MOJI SPOMINI NA MILOŠA KOVAČIČA

Eli Rustja

Z Milošem Kovačičem sva sodelovala vse moje delovno obdobje v Krki od leta 1962 do moje upokojitve leta 1998. Miloš je bil najprej komercialni direktor, od leta 1985 predsednik poslovnega odbora, leta 1989 pa je postal generalni direktor Krke in predsednik uprave. Jaz pa sem se po kratkem obdobju dela v farmacevtski proizvodnji leta 1965 usmerila v razvoj. Vodila sem področje razvoja novih proizvodov, nato pa prevzela vodenje celotnega Sektorja za raziskave in razvoj.

Z Milošem sva skupaj prepotovala velik del sveta. Delo z njim je bil izziv in privilegij. Bil je rojen vodja z odličnim spominom. Ni se spuščal v podrobnosti. Dobro je poznal naše strokovne sposobnosti in značajske prednosti oziroma šibkosti. Ob njem smo lahko razvijali svoje sposobnosti. Tako se je v Krki oblikoval učinkovit strokovni in vodstveni tim, ki je odločilno prispeval k razvoju in rasti Krke.

Pomembno obdobje najinega skupnega dela je bilo obdobje sodelovanja z vodilnimi farmacevtskimi koncerni iz zahodne Evrope, ZDA in Japonske. To je bilo licenčno obdobje, v katerem je Krka ustvarila trdne temelje za svojo rast. Od licenčnih partnerjev smo prevzemali v registracijo, proizvodnjo in trženje njihove nove proizvode in jih tržili na svojih tradicionalnih trgih. V sodelovanju z licenčnimi partnerji smo osvajali nova znanja s področja proizvodnje, kontrole kakovosti in marketinga. Ta znanja so bila trden temelj za bodoči razvoj lastne generike.

Miloš ni bil obremenjen z majhnostjo Krke. V razgovorih s tujimi partnerji je odlično izkoriščal vse naše prednosti v poznavanju trgov takratne Jugoslavije, jugovzhodne Evrope in Rusije ter v poznavanju ključnih ljudi s področij farmacije in zdravstva. S svojo poslovno spretnostjo in osebnim šarmom je prepričal še najbolj zadržane partnerje. Najbolj je tuje partnerje zanimala Rusija. To pa je dežela, ki jo je imel Miloš najraje. Ruske partnerje je vedno pritegnil s svojo neposrednostjo, značilnim humorjem in simpatijo, ki jo je gojil do te dežele in njenih ljudi. To so ruski partnerji čutili in so radi sodelovali z njim. Iz Rusije je poleg novih naročil prinašal vedno nove zgodbe. Prinesel je tudi način druženja, kjer je bil Miloš *tamada*, kar pomeni vodja srečanja. To je odlično za večje omizje, kjer ne morejo govoriti vsi povprek, ampak *tamada* daje besedo, da lahko poveže svojo misel ali zgodbo. To mi je bilo zelo všeč.

Miloš pa je bil tudi odličen gostitelj. Preživljanje otroštva v Šentjerneju ga je za vedno zaznamovalo. Tu je bil doma, tu je bil srečen in tako je čutil širšo Dolenjsko. Srečanja s poslovnimi partnerji je najraje organiziral na Gradu Otočec in v Krkini zidanici na Trški gori. S ponosom je partnerje odpeljal v Pleterje, v Kostonjevicu na Krki, včasih pa tudi v svojo zidanico v Vrbovce nad Šentjernejem. V srečanja s partnerji je pogosto vključil Šentjernejski oktet. Odličen pevski zbor je prepeval njegove najljubše pesmi, in sicer Zlati laski, Dvanajst razbojnikov in druge. Ta zbor je odpeljal tudi v Moskvo. Sicer pa si je ob drugih prilikah z mnogo nostalgije zaželel pesem Bele ruže, pesem Iztoka Mlakarja Brajde in znane ruske pesmi. V takem razpoloženju smo spoznavali bogastvo Miloševe duše. Moj prijatelj novinar ga je imenoval »poslednji romantik med poslovneži«.

Večkrat smo se spraševali, od kod Milošu toliko energije. Polnil je »baterije« v prelepi Dolenjski, na njenih gričih in med preprostimi ljudmi. Rad je imel ljudi in bil je odprt do njih. Bil je velik optimist.

Potovanja z Milošem so bila vedno nekaj posebnega. Med mnogimi se vedno znova spominjam svojega prvega potovanja na Japonsko leta 1978. Bili smo trije: Miloš, dr. Hönigsman in jaz. Japonci takrat še niso razumeli, da je ženska v hierarhiji lahko tako visoko. Miloš se je zabaval ob njihovem presenečenju in za vsako vprašanje, vezano na strokovno razpravo o izdelkih in o njihovi registraciji, spraševal mene. Ko sem mu jaz »razložila«, je odgovarjal japonskim sogovornikom. Njemu to ni zmanjšalo ugleda v njihovih očeh, mene pa je zelo povzdignilo.

Sicer pa je bil Miloš odlično informiran. Dnevno je bil v telefonskih stikih s številnimi ljudmi, med njimi tudi z dvema odličnima prijateljskima židovskega porekla iz Amsterdama iz podjetja Philipp Brothers. To podjetje je že zelo zgodaj trgovalo na področju farmacevtskih učinkovin s Kitajsko, Indijo, ZDA, Anglijo in Rusijo. Direktor te firme, g. Gerard Klein, je eden največjih trgovcev na svetu s plemenitimi kovinami. Za 60. rojstni dan je Milošu podaril posebno darilo; v parku Ane Frank v Jeruzalemu so mu posadili 60 dreves.

Dobro razumevanje globalnih sprememb v svetovni farmacevtski industriji je bilo osnova za pomembne Krkine strateške odločitve za razvoj lastnih generičnih proizvodov pod lastno blagovno znamko. S svojimi bogatimi izkušnjami, vizijo in strateškim razmišljanjem je Miloš odločilno vplival na razvoj moderne farmacevtske tovarne v Novem mestu. Pod njegovim vodstvom smo zgradili sodobne obrate farmacevtske proizvodnje, laboratorije za kontrolo

surovin in končnih proizvodov. Zgradili smo sodobne laboratorije za razvoj farmacevtskih tehnologij in postopkov za kontrolo in vrednotenje kakovosti učinkovin in končnih proizvodov. Krka je intenzivno vlagala v razvoj strokovnih kadrov. Sodelovali smo s centri znanja, s fakultetami in klinikami, doma in v svetu. Miloš je nadaljeval s tradicijo Krkinih nagrad, preko katerih so nastale pomembne vezi z mladimi znanstveniki in njihovimi mentorji. Poleg sodobne farmacevtske tovarne v Novem mestu smo v Sloveniji zgradili nove proizvodne obrate v Ljutomeru in Šentjerneju.

Da bi dolgoročno utrdila svoj položaj v deželah jugovzhodne Evrope in v Rusiji, je Krka zgradila sodobne proizvodne obrate v Rusiji, na Poljskem in na Hrvaškem. Nadaljevanje strateškega razmišljanja je bila tudi izgradnja obrata za sintezo učinkovin v Novem mestu, kar je omogočilo vertikalno

integrirano proizvodnjo v Krki. To je pomembna konkurenčna prednost Krke danes.

Ob intenzivnem vlaganju v Krko pa je imel Miloš velik posluš tudi za kulturo in šport v domačem okolju in širše. Ni se zapiral v občinske meje. Podpiral je razna društva, dogodke in posameznike. Gledal je široko, gledal je s srcem.

Novo vodstvo v Krki se zaveda bogate dediščine, ki so jo prejeli. Dosežke in usmeritve iz obdobja Miloša Kovačiča uspešno nadaljujejo in nadgrajujejo.

Pri pisanju teh spominov me zelo boli, da pišem v preteklem času. Žal Miloša ni več med nami. Ostal bo neizbrisen spomin na njegovo izjemno osebnost in njegovo delo, ki obvezuje tudi nove generacije k ustvarjalnosti in uspešnemu razvoju tovarne Krka v tej lepi pokrajini ob dolini reke Krke.

V SPOMIN ALENKI SUPE

Ljubica Lovišček

v imenu sodelavcev Lekarn Maribor in članov
Mariborske podružnice (MP) SFD

Naša misel se je za trenutek ustavila, ko nas je dosegla vest, da je nekaj dni po rojstvu novega leta 2016 za vedno zatisnila oči naša spoštovana upokojenka in dolgoletna članica MP SFD Alenka Supe, mag. farm.

Na farmacevtsko pot se je Alenka, uradno Helena Papov, podala z vpisom na farmacevtsko fakulteto v Zagrebu, diplomirala je v maju leta 1962. Po opravljenem enoletnem pripravništvu oz. stažu je opravljala več let delo diplomirane farmacevta receptarja v lekarni Center. V njeni kartoteki preberemo še, da je tri leta opravljala delo šefa oficine, nazadnje pa je z zavzetostjo in ob zadovoljstvu zaposlenih tudi prevzela vodenje lekarne Center ter kolektiv uspešno vodila več mandatov do upokojitve konec leta 1998.

Lekarna Center je bila v času njenega vodenja ena večjih v zdravstvenem zavodu Mariborske lekarne Maribor, v lekarni je bilo zaposlenih več kot dvajset oseb. Lekarna Center je bila neposredno povezana s takratnim galenskim laboratorijem, tako da so prav zaposleni v lekarni Center skupaj z upravnico magistro Alenko omogočali osnovni stik med potrebami uporabnikov in razvojem galenskih izdelkov v laboratoriju. Ob lekarni Center pa je zrasel tudi grosistični oddelek Farmadent, tako sta bila lekarna in Farmadent v večkratnih dnevnikih stikih in defektura zdravil je bila v lekarni Center tako res bolj izjema kot praksa. Magistra Alenka si je nenehno prizadevala, da uporabniki niso zapuščali lekarne brez potrebnih zdravil. Pacienti so bili vedno deležni velike naklonjenosti, pozornosti ter prijazne in tople besede s strani magistre Alenke.

Lekarna Center pod taktirko mag. Alenke ni bila centralna lekarna le po imenu, ampak je v resnici dajala smernice naši dejavnosti v Mariboru in bilo je čutiti njen vpliv tudi izven regije. Pogosto je v lekarni Center ob magistri Alenki našel svoje zatočišče tudi naš profesor, magister Franc Minařik.

Mag. Alenka je bila tudi prijazna in dosledna mentorica mlajšim kolegom, ki so se nato pogosto izkazali tudi na drugih delovnih mestih. Vsa leta je skrbela za svoj strokovni razvoj in usposabljanje zaposlenih v kolektivu. Ko se je vodstvo odločilo za temeljito prenavo lekarne Center ob koncu leta 1998, pa se je mag. Alenka odločila, da zaključi

svojo poklicno pot. Po upokojitvi je več časa namenjala tudi svoji družini in vnukoma, med nas pa prav pogosto ni več zahajala.

Magistra Alenka, čeprav smo se v začetku januarja za vedno poslovili od tebe, si pustila v vseh nas, ki smo bili del tvoje lekarniške poti, del sebe in hkrati zavezo, da se posvečamo našim uporabnikom iskreno in temeljito, kot si nam to pokazala ti.

Hvala ti za vse.